

IN DIT NUMMER

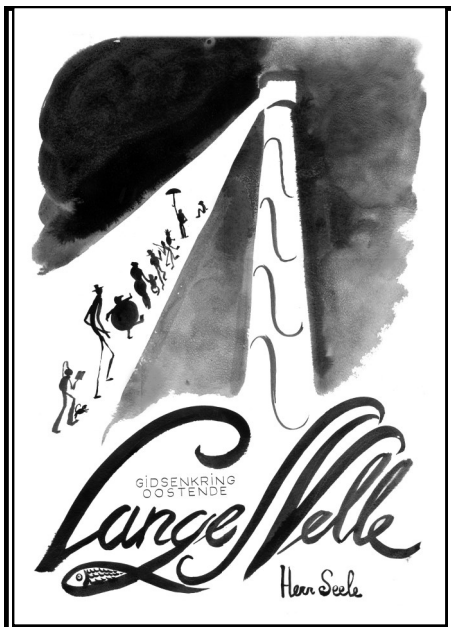
21. Voorwoord	Marc Loy
22. Bestuurswijzigingen – Wandelingen.	Redactie
23. Zomeractiviteiten.	Redactie
24. De Nationale Bank in Oostende. (1)	Rafaël Plasschaert
26. De Friese wortels van Oostende. (slot)	Marcel Leeuwerck
28. De politiek-religieuze context rond Het Beleg van Oostende. (4)	Eddy Masschalk
33. Historie van “ De Boks ” in België en Oostende tot 1962. (slot)	Dirk Beirens
35. Ik was in het Fort Napoleon.	Maria Vieren
36. De Aïjsja moskee in Oostende.	Lieve Tiernier
38. Het Odyssee van het goud van de Nationale Bank.(1)	Raphaël Plasschaert

STEUNENDE LEDEN

Perdaens André
Wouters Julius
Waldmann Marc
Vigne André

Verlinden L.
Wolf Ingrid
Degelin-Selis

Driemaandelijks blad van de Oostendse
GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.
23ste jaargang
Nr 2 april-mei-juni 2011

Colofon

Eindredactie en correspondentie
Etienne Pitteljon
etienne.pitteljon@telenet.be

Redactieleden:

Dirk Beirens, Annie Storme, Etienne Pitteljon
Marcel Leeuwerck, Piet Daman,
Jeannine Laplasse.

Verantwoordelijke uitgever:

Etienne Pitteljon
Leopoldlaan 179
8430 Middelkerke

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen.
Overname mag mits bronvermelding.

Vormgeving: E. Pitteljon
Voorzitter: Marc Loy

Dispatching:

Tel/Fax; 059 / 807.381
e-mail: lange_nel@hotmail.com

Rekeningnummer: Gidsenkring
Lange Nelle vzw
BE91 3800 0491 8476

Lid wordt u voor 15€ per jaar.
Buitenland: 20€
Gezinskaart: 25€
Steunend lid: vanaf 25€

Website: www.gidsenkringoostende.be

Gidsenlokaal: Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende

Meer dan gidsen alleen

Straks vullen ze het al bestaande aanbod op onze website aan: de fontein- en armoedewandeling, Erfgoed met smaak, de zomertentoonstellingen 'We zijn goed angekommen' in de Venetiaanse Gaanderijen en "Splendid Isolation" van Freestate op de Oosteroever.

De toegevoegde waarde van een gidsenvereniging gaat verder dan het op aanvraag leveren van inzetbare gidsen voor themawandelingen of museumbezoeken. Naast het zichtbaar maken voor stadsgenoten en bezoekers van de locale geschiedenis of ingrijpende gebeurtenissen die nog af te lezen zijn in het stadsweefsel of het industrieel en natuurpatrimonium boort een gidsenvereniging ook permanent naar een alternatieve kijk op het bestaande materiële en immateriële erfgoed.

De voorbereidende studie daar rond en het uitwerken tot een hapklare gidsbeurt is niet alleen erg verrijkend voor de gids zelf maar hij/zij kan daarmee ook zijn/haar parate kennis aan nieuwe inzichten linken en zo de al gekende materie voor zichzelf en z'n gehoor interessanter inkleuren.

Marc Loy
Voorzitter

BESTUURSWIJZIGINGEN

Tijdens de Algemene Vergadering van 27 april 2011 zijn volgende bestuurswijzigingen unaniem aanvaard:

- Marc Loy tot voorzitter
- Het ontslag van bestuursleden Marcel Braet en Luc Dupon
- De kandidatuur tot toetreding tot het bestuur van Beirens Dirk.

Tijdens de maanden juli en augustus worden door de dienst Toerisme Oostende volgende wandelingen met onze gidsen ingericht:

- Elke dinsdag - Wandeling “ Van Petit Nice tot Petit Paris”

Start om 14u30 in de lounge van Toerisme Oostende

- Elke woensdag - “ Oosteroever wandeling “

Start om 14u30 aan de tramhalte “ Duin en Zee “

Einde aan het Fort Napoleon dat na de wandeling aan een voordeeltarief kan bezocht worden. (zonder gids).

- Elke donderdag - ‘ Geleide fietstocht naar Stene “ (met eigen fiets)

Start om 14u30 Monacoplein – onder de luifel van het Kursaal Oostende

Einde in Stene.

Deze wandelingen zijn gratis maar er dient ingeschreven te worden bij de dienst Toerisme Oostende

**BEZOEK OOK ONZE WEBSITE
WWW.GIDSENKRINGOOSTENDE.BE**

ACTIVITEITEN KALENDER

Gelieve, om praktische redenen, uw deelname te bevestigen bij Patricia Veris; 059/806239 of email: patricia.veris@skynet.be

Zomeractiviteiten

- Zaterdag 2 juli om 10u00 - Spuikomwandeling / natuur-historisch
Afspraak Halte Weg naar Vismijn - Tramhalte Oostende/Knokke
- Zaterdag 9 juli om 14u00 – Sport / Poëzie route
Afspraak Mr. V.Arena – Sportparklaan Oostende
- Zaterdag 16 juli om 10u00 - Stads kernwandeling
Afspraak Spaans Huisje – Christinastraat, 67 Oostende
- Donderdag 21 juli om 19u00 - Leopold 2 wandeling
Afspraak Leopold 2 monument – Zeedijk
- Zondag 24 juli om 10u30 Wandeling “ Armoe Troef – Zoe mager als een groate “
Afspraak Beeld Vissersvrouwen – Stationsplein Oostende
- Zaterdag 30 juli om 10u00 Maritiem Oostende
Afspraak Zeilschip Mercator Oostende
- Zaterdag 6 augustus om 14u00 – Sport / Poëzie route
Afspraak Mr. V.Arena – Sportparklaan Oostende
- Zaterdag 13 augustus om 10u00 ‘ Van Petit Nice naar Petit Paris “ wandeling
Afspraak Toerisme Bureel – Monacoplein Oostende
- Zaterdag 20 augustus om 10u00 – Fonteinwandeling
Afspraak Luifel ingang stadhuis Oostende
- Zaterdag 27 augustus om 10u00 Stads kernwandeling
Afspraak Spaans Huisje Christinastraat 67 Oostende

De Nationale Bank in Oostende (1)

Raphaël Plasschaert

Alhoewel Edw. Vlietinck reeds in 1897 neerschreef dat “de stenen in Oostende de tijd niet krijgen om oud te worden” heeft hij nog steeds gelijk. Nog steeds vallen in de stad waardevolle gebouwen onder de sloophamers, gestuurd door de streving naar een blijvende en grootse stadsvernieuwing. Maar toch zijn er ook waardevolle gebouwen die een renovatie en nadien een nieuwe functie krijgen. Zo het statig gebouw in de Kaaistraat 33-37, tot 1999 het agentschap in Oostende van de Nationale Bank van België, destijds door de meeste stadsgenoten gekend als de bank waar andere banken hun geld kwamen ophalen of deponeren, waar wellicht ingewikkelde financiële verhandelingen doorgingen maar overigens voor het brede publiek niet openbaar was. Voor een beschrijving van de vroegere aanwezigheid van deze bank in Oostende, de functie en de indeling van het gebouw is een kort overzicht van de geschiedenis van de Nationale Bank, de bewaarplaats van onze en uw centen, gewenst.

Vóór 1822 kenden grote steden van de Zuidelijke Nederlanden enkel particuliere zakenbanken. Hun taak was beperkt tot het verhandelen van wisselbeurzen. In 1882 werd door koning Willem I in de Zuidelijke Nederlanden de zakenbank van de “Société Générale des Pays-Bas pour l’Industrie Nationale” opgericht. Bij de onafhankelijkheid van België in 1830 werd deze bank herdoopt in “Société Générale des Pays de Belgique”. Als tegenhanger ontstond, in 1835, de “Banque de Belgique”. In beide banken stond de industrie financiering centraal maar beide banken gaven ook bankbiljetten uit. Tijdens de economische crisis van 1848 leidde het gemengd karakter van beide banken – nl. zakenbank én emissiebank – tot financiële moeilijkheden én van beide banken én van de prille staat. Daarom werd op 5 mei 1850 de “Nationale Bank van België” – de NBB – opgericht.

De NBB is gestructureerd als een NV met

hoofdzetel te Brussel. De helft van de aandelen is in handen van de Belgische Staat. De bank wordt beheerd door een gouverneur, een directiecomité, een regentenraad en een college van censoren. Deze NBB is de staatskassier van het land. Ze moet de officiële valutareserves aanhouden, beheren en valutamarktoperaties verrichten; bankbiljetten en munten in omloop brengen; de inkomsten en uitgaven van onze federale staat op de rekening van de Belgische Schatkist centraliseren, de financiële dienst van de staatsleningen verzorgen, de neergelegde balansen van de Belgische ondernemingen bijhouden alsook de centrale voor kredieten, waarin zowel ondernemingen als particulieren worden opgenomen, beheren. Recent is het Bureau voor Nationale Statistiek en de taak van de vroegere beurscommissie aan de NBB toevertrouwd. Sedert de invoering van de euro in 2002 moet de NBB bijdragen in het uitvoeren van het Europees monetair beleid en oefent de Europese Centrale Bank ook toezicht uit op de NBB.

Wegens de gebrekkige verbindingen met de hoofdstad werden reeds vlug naar de oprichting van de NBB agentschappen opgericht in de belangrijkste steden van het land. Zo duurde de verbinding Brussel – Oostende per postkoets, vóór de inhuldiging van de spoorweg tussen beide steden (1838), 13 u. In 1851 waren reeds 24 agentschappen van de NBB actief.

Het agentschap van de NBB in Oostende kwam er, op verzoek van de regering, in 1857 en was gevestigd in een huurpand in de “Rue du Circle”. De dienstdoende agent had zich een eigen woning buiten het agentschap ingericht. De oprichting van het agentschap in Oostende werd gewettigd door de snelle ontwikkeling van de stad en van de haven. Oostende telde alsdan ca. 16.00 inwoners maar in de zomer tot driemaal zoveel badgasten. Waarschijnlijk was het regelmatig verblijf in de stad van de koninklijke familie een flinke steun voor

deze vestiging.

Op 20 september 1893 werd het gebouw "Rue du Quai 35", eigendom van de zusters Bondue, gehuurd om er het agentschap in onder te brengen. In dit gebouw huisde ook het "Commissariat Maritime".

Einde 1897 werd de pacht door de NBB verbroken en het gebouw aangekocht.

Op 3 oktober 1897 verhuisde het "Commissariat" naar een ander adres. Ook het aangrenzend gebouw, "Rue du Quai 35", werd door de NBB aangekocht. Om de groeiende activiteit in het agentschap op te vangen werd op deze locaties een nieuw gebouw opgetrokken met een ruime loketzaal en daarboven een appartement voor de agent van het kantoor. Speciale zorg werd besteed aan de kelderverdieping om, bij het mogelijk uitbreken van een internationaal conflict, een veilige ruimte te hebben voor het opstapelen van de goudvoorraad van de NB.

Tot 1914 kende het agentschap bestendig een groeiende activiteit. In de aanloop naar de eerste wereldoorlog kwam er een grote ongerustheid over de financiële markten. Een week voor het uitbreken van de oorlog stortten de beurzen van Brussel en Antwerpen in en werden ze zelfs gesloten. Omdat het publiek hetzelfde lot vreesde voor de banken spoedde het zich massaal naar de banken om bankbiljetten tegen muntstukken – edelmetaal - te ruilen maar zeer vlug verbood de overheid deze ruil. Alle belangrijke banken verenigden zich in één consortium onder de vleugels van de Société Générale om de centrale bank, indien nodig, meer armslag te kunnen bieden.

Toen de Duitse troepen op 4 augustus 1914 het land binnenvielen, had de NBB reeds alle edelmetaalreserves, drukplaten van de biljetten en waarden via Antwerpen veilig ondergebracht in de kelders van de Bank of England in Londen. De invallende Duitse troepen sloegen in vele agentschappen van de NBB de kasvoorraden aan en ledigden ook de kluizen. De agentschappen Oostende en Veurne waren echter tijdig overgebracht naar De Panne, het agentschap Ieper naar Roesbrugge. Deze agentschappen in het niet-bezette grondgebied van België werden gecontroleerd vanuit le

Havre waar de gouverneur de bank bij de regering in ballingschap vertegenwoordigde.

In het bezette België werden de zilveren en nikkelen munten door de bevolking opgepot. Om de geldschaarste op te lossen brachten de Duitse markten in omloop tegen een voor hen gunstige koers. Omdat de regering in ballingschap materiaal om Belgische bankbiljetten te drukken weigerde te repatriëren, stond de bezetter toe dat bij de Société Générale de Belgique een emissie departement werd opgericht dat de uitgifte van biljetten overnam. Benevens deze biljetten en de biljetten van de NBB waren ook Duitse markten in omloop. De bezetter zelf betaalde zoveel mogelijk in markten. Ook zo de burgers die geen vertrouwen hadden in het "vreemd geld". De banken, waar de overschotten van markten terecht kwamen, werden gedwongen deze te beleggen bij de Reichsbank in Berlijn. Tegen het einde van de oorlog stond daar meer dan twee miljard aan markten op de Belgische rekening.

De grote hoeveelheid geld dat in het bezette gebied in omloop kwam en de oorlogsbelastingen door de Duitsers opgelegd, leidden tot een torenhoge inflatie. Op vier jaar tijd werd het leven in het bezette België 15 keer duurder. Deze inflatie, de algemene stilstand van het economisch leven en de wijd verspreide zwarte markt bracht een algemene verarming van de bevolking.

(wordt vervolgd)

DE FRIESE WORTELS VAN OOSTENDE (slot)

Marcel Leeuwerck

Ook op Testerep rezen er terpen omhoog en daarvan blijven nog enkele sporen zichtbaar. Na de doelmatige indijking van onze Pagus Flandrensis (7) verloren die terpen hun nut en de nieuwe Vlaamse landbouwers verkozen die te slechten; want terpmoeder bleek zeer vruchtbare teelaarde. Stond er evenwel een boerderijtje op; dan bleef het heuveltje gespaard, maar iedere verbouwing nadien schraapte een laagje grond eraf en de afgeplatte terp valt nu nog nauwelijks op in het landschap. Toch ontdekt de aandachtige wandelaar over onze polders soms zo'n verschrompelde vluchtheuvel. Tot mooiste voorbeeld gold het bescheiden Fleriskot – langs de baan Leffinge-Wilskerke, op de kruising met de landweg uit Raversijde. De naam Fleriskot verhaalt op zichzelf een hele geschiedenis. De zelfbewuste boeren van de grote hoeven rondom keken nogal spottend neer op dit benepen "kot", maar de eigenaam Fleris verwijst duidelijk naar de Friese tijd. Niet minder dan vijf Hollandse graven droegen de naam Floris in de vroege Middeleeuwen. Fleris klinkt als een plaatselijke variant. Tot voor een jaar groeiden er welige houtwallen rond het erf waarin talrijke vogelsoorten graag kwamen nestelen. Het pand leende zich prima tot ideale setting voor een romantisch-ouderwetse heimatfilm. Helaas, de eigendom verzeilde onlangs in onverschillige handen en in geen tijd verdwenen boerderijtje, terp en groene gordel onder de stalen rupsen van een bulldozer. Nu verrijst daar een villa in typisch Vlaamse verkavelingstijl zoals men er overal dertien in een dozijn vindt. Een beminlijk restant uit een ver verleden is weer eens weg. Jammer.

Ook bij de inkom van Stene-dorp zal de attente bezoeker van een plaatselijk restaurant of café opmerken hoe de grote boerderij tegenover de molen op een afgeplatte terp rust. Die zal nog zijn nut als vluchtheuvel bewezen hebben na het beleg van Oostende toen alle gronden van Stene en Mariakerke ten offer vielen aan de nieuwe vestingen en telkens bij hoog tij overstroomden. Wat verder, voorbij het dorp, midden de befaamde historische polders staat de fiere boerderij "De Stelle", een typisch Friese titel. Alhoewel de hoeve pas twee eeuwen telt (zij dateert uit de Franse tijd) pikte men indertijd ongetwijfeld weer de naam op van een voormalige oeroude Friese boerderij. De herinnering aan onze streek bleef bij de West- Friezen uit Noord-Holland de hele Middeleeuwen door onderhuids leven. In de 17de eeuw voelden sommige bewoners uit de omgeving van Hoorn zich om religieuze motieven gediscrimineerd en zochten rust en vrede te Leffinge waar zij als herders de kost kwamen verdienen. Hun typische familienaam leven nog voort te Oostende, zoals de (ongewone) dubbelnaam Dierickx-Visschers.

In Mariakerke houden wij nog een voorzaat in ere die hier zo'n duizend jaar geleden woonde, met name Mijnheer Obekin (Oostendenaars kunnen niet bogen op zo'n vroeg bekende inwoner, haha!)

Obekin betekent " Kind van het geluk " (of voorspoed). De stam " Obe" horen wij ook in de " Obedar" (in het Oost-Fries Adebar) of " geluksbrenger " en wij kennen hem als een lieve steltvogel met moderne naam (en nu schrikken de dames eventjes); ooievaar! Mariakerke's heem-

kring toot zich terecht met de naam van deze oeroude voorzaat die zeker nog tussen de Friezen leefde.

Ach? Waarde lezers, ik verveel jullie stilaan met al mijn geleerddoenerij over zaken van een millennium geleden. Dat komt bij jullie over als het opscharrelen van dorre fossielen! Overleeft er dan vandaag niets pittigs Fries meer in de woordenschat van onze herrijzende Stad-aan-Zee? Toch wel, en laten wij ze dagelijks paraderen over straten en pleinen! Bedoeld zijn onze lieve “ mokskes “. Pas op, waarde Oostendenaars, lanceert dit vertederend compliment nooit tegen een dametje van het binnenland. Reeds op enkele kilometers zuidwaarts vervalt dit troetelnaampje tot een zeer onfatsoenlijk scheldwoord. “ Naar de mokken lopen “ betekent er onverbloemd “ bordeelbezoek “. Ikzelf voelde mij eens, toen ik pas was aangespoeld, zeer verlegen bij een huisbezoek aan een bejaarde dame, die ik een verjaarsdagkaart bracht. Ik hoor nog haar man roepen; “Hei, mokske, ’t is voor jou!” maar na twintig jaren onderdompeling in het gemeenschapsleven van Oostende veroverden onze “ mokskes “ ook hun plaats in mijn denk- en droomwereld. Dat bleek een eeuw geleden niet het geval in een naburige stad waar de inwoners met nijldige afgunst ons Oostende zagen openbloeien in de belle époque, terwijl hun eigen voormalige middeleeuwse metropool wegwijnde tot zij in de intellectuele middens ontaarde tot de “ dode “.

De deftig verburgerlijkte dames van die oude stad verdachten hun Oostendse seksegenoten onbeschaamd van lichtzinnige, zelfs van losbandige leefwijze. Misschien werkte hier nog het oeroude wantrouwen na tegenover de ruwe Friezen van Testerep. Maar wees gerust, lieve mokskes van Oostende, geen zinnig mens gelooft die grove laster.

Laten wij liever eens de Friese oorsprong van dat charmante “ mokske “ opdiepen.

Dicht bij de kust van de Friese gemeente Gaasterland steekt de “ Mokkebank “ zijn zandige rug boven het IJsselmeer uit (de voormalige Zuyderzee). Die zandbank heet zo omdat er zich veel mokken komen op neervlijen. Nee, nee, --- waarde mannelijke lezers; bedwingen jullie even jullie erotische verbeelding! Daar heersen geen Bredense strandtoestanden! Nee, die “ mokken “ betekenen in het Fries simpelweg de meeuwen die er talrijk komen broeden. En alzo begroeten wij hier onze mokskes in werkelijkheid als meeuwtjes en die betiteling zullen onze lokale schoonheden zeker niet spottend ervaren, want iedereen bewondert die sierlijke witte zeevogels, die een dichter ooit beschreef als “ arenden van de zee “.

Wij mogen deze bijdrage waardig afsluiten met de wens dat onze Friese, frisse en frivole “ mokskes “ nog lang vrank en vrij mogen zweven als dartele vijfteensmeeuwen boven dijk en strand

Noten

7) De Vlaanderengouw of Pagus Flandrensis was - na de overname uit handen van de Romeinen - sinds de vierde eeuw een Frankische gouw rond de stad Brugge tussen de IJzer en het Zwin met de stadjes Torhout, Gistel en Oudenburg.

De politiek-religieuze context rond het Beleg van Oostende (4)

Eddy Masschalck

9) Alexander Farnese

Filips II stelt Alexander Farnese aan als bevelhebber van de Spaanse troepen in de Nederlanden. Hij moet er de landvoogd Don Juan van Oostenrijk bijstaan. Farnese is Hertog van Parma, zoon van de vroegere landvoogdes Margaretha van Parma, neef van Filips II en opgevoed aan diens hof. Hij is een briljant generaal, misschien wel de beste generaal van de Renaissance, een uitstekend diplomaat, meester in het samenspel van politiek en militaire operaties. Door zijn Italiaanse afkomst voelt Farnese ook beter de gevoeligheden aan van de steden.

Alexander komt op 20 januari 1578 aan te Namen, waar hij ontvangen wordt door zijn oom Don Juan. Op 1 oktober sterft Don Juan plots aan de pest. Farnese volgt hem op als landvoogd. Tussen 1579 en 1585 (val van Antwerpen) zal Farnese vrijwel alle steden in de Zuidelijke Nederlanden heroveren.

In verschillende steden komen radicale calvinisten aan het bewind. Er wordt soms zeer onverdraagzaam opgetreden tegen katholieken. De Staten vaardigen een plakkaat uit dat de rooms-katholieke geestelijkheid verbiedt het katholieke geloof in het openbaar te belijden en te prediken. Op 18 mei 1578 worden de jezuiteten te Antwerpen de stad uitgedreven. Gent wordt een Calvinistische republiek (1578-1584). Kerken en kloosters worden er geplunderd. Op 28 juni 1578 worden er vier franciscanen en een augustijn geseseld en levend verbrand. Ook in Brugge worden kloosterlingen verjaagd. Op 26 juli worden te Brugge 3 franciscanen geseseld en levend verbrand.

De katholieke adel (o.a. La Motte, gouverneur van Grevelingen) en geestelijken in de Franstalige graafschappen Henegouwen en Artesië (Artois) hebben genoeg van het

gedrag van de calvinisten die de Pacificatie van Gent en het Eeuwig Edict met de voeten treden en maar niet ophouden met het plunderen van kerken en kloosters. Op 6 januari 1579 tekenen zij de Unie van Atrecht (Arras). Zij vragen Spaanse troepen te houden in de Nederlanden ter bescherming van het katholicisme. Mei 1579 sluiten ze, samen met Waals-Vlaanderen, een vredesverdrag met de Hertog van Parma.

Op 29 januari 1579 sluiten de zeven noordelijke provincies een defensief verbond tegen de Spaanse overheersing, de Unie van Utrecht. Vlaanderen en delen van Brabant sluiten zich hier bij aan, maar worden enkele jaren later door de Spanjaarden heroverd. De gewesten kunnen nu zelf hun godsdienstsaken regelen.

De calvinisten hebben echter al op veel plaatsen de macht naar zich toegetrokken. Meer en meer wordt de Utrechtse Unie door calvinisten geleid.

De Unies van Atrecht en Utrecht, Farnese zal handig gebruik maken van de verdeeldheid.

Op 26 juli 1581 ondertekent de Staten-Generaal het Plakkaat van Verlatinghe. Hierbij verklaren de noord-nederlandse gewesten zich formeel onafhankelijk. Elke vorm van trouw aan Filips II wordt afgezworen. Voortaan staan die gewesten bekend als de Republiek der Zeven Verenigde Provinciën. (Er is nu in Nederland een voorstel om die dag als onafhankelijkheidsdag te vieren).

Filips verklaart in augustus 1580 Willem van Oranje, de 'vijand van de christenheid en het menselijk geslacht', vogelvrij. Er wordt een beloning uitgelooft van 25000 dukaten, een erfelijke adeltitel beloofd en vergiffenis geschonken voor alle wandaden, aan iedereen die de prins kan ombrengen. Op 18 maart 1582 ontsnapt Willem

aan een aanslag te Antwerpen. De opdrachtgever en een dominicaner biechtvader die op de hoogte was, worden er gewurgd en gevierendeeld.

Op 10 juli 1584 wordt Willem door de katholieke Bourgondiër Balthasar Gerards neergeschoten in zijn residentie te Delft. Er heerst diepe verslagenheid onder zijn medestanders maar sommige radicale katholieken en calvinisten verheugen zich. Een priester uit Delft vraagt zelfs aan Rome om de moordenaar zalig te verklaren... Gerards wordt op 14 juli 1584, ten overstaan van een grote menigte, gruwelijk gefolterd en levend gevierendeeld. Zijn nabestaanden worden door Filips II in de adelstand verheven. Willem wordt op 3 augustus begraven in de Nieuwe Kerk van Delft.

Willem wordt de Vader des Vaderlands genoemd. Zijn tweede zoon Maurits (1567-1625), Graaf van Nassau, volgt in november 1585, op 18-jarige leeftijd, zijn vader op als stadhouder van Holland en Zeeland. In 1587 wordt hij benoemd tot kapitein-generaal van het Staatse leger. Maurits reorganiseert het volgens de antieke manier van oorlogvoering. Zijn leger wordt een voorbeeld voor Europa.

Niet zozeer door veldslagen, maar door belegeringen, brengt Farnese tussen 1582 en 1585

alle steden en gebieden in de zuidelijke Nederlanden weer onder Spaans gezag. In 1583 valt een groot deel van de Vlaamse kuststrook in zijn handen. Hij probeert in 1583 Oostende te veroveren, maar geeft het reeds op na enkele dagen. In 1584 worden Ieper, Brugge en Gent ingenomen.

Farnese's hoogtepunt is de val van Antwerpen.

De stadsmuren van Antwerpen behoren tot de sterkste van Europa, maar door de verregaande inspraak van de gilden, wijkmeesters, hoofdmannen en raden komt men in Antwerpen slechts moeizaam tot overeenkomsten. Burgemeester Filips van Marnix van Sint-Aldegonde heeft nergens een beslissende stem.

Farnese onderwerpt vanaf september 1584 Antwerpen aan een blokkade, ondermeer door een pontonbrug over de Schelde.

Op 17 augustus 1585 trekt Marnix met een

delegatie naar het hoofdkwartier van Parma te Beveren om er zijn handtekening te zetten onder een vredesakkoord, de Acte van Reconciliatie. Dit akkoord komt tot stand zonder dat er een schot wordt gelost op Antwerpen. Farnese wordt geridderd in de orde van het Gulden Vlies en trekt op 27 augustus in triomf de stad binnen. In de Onze-Lieve-Vrouwekerk wordt voor Parma het Te Deum Laudamus gezongen.

Na de val van Antwerpen zijn de gehele zuidelijke Nederlanden weer onder Spaanse controle, uitgenomen Oostende en Sluis. Gezien Antwerpen nu in Spaanse handen is, sluiten de Staatsen nu de Schelde voor alle Vlaams handelsverkeer. Met het verdrag van Munster in 1648 wordt de feitelijke scheiding tussen Noord en Zuid bekrachtigd en krijgen de Staatsen de definitieve controle over de Schelde. De Schelde zal twee eeuwen gesloten blijven tot 1 oktober 1795, de officiële aanhechting van de Oostenrijkse Nederlanden bij Frankrijk. Zo gaat het economisch wonder Antwerpen ten onder. De Hervormden verlaten in groten getale de stad.

Farnese sterft op 2 december 1592 te Arras, op achtenveertigjarige leeftijd. Justus Lipsius noemt hem 'de Stichter van België'.

Farnese wordt als bestuurder der Nederlanden tijdelijk opgevolgd door de Nederlandse Graaf Pieter Ernst van Mansfelt, die in 1594 wordt opgevolgd door Aartshertog Ernst van Oostenrijk, broer van Aartshertog Albrecht van Oostenrijk.

Ernst van Oostenrijk overlijdt al op 21 februari 1595 en wordt opgevolgd door Fuentes, een Spaans officier en staatsman.

10) De Engelsen komen in beeld

Sedert de dood van Hendrik II in 1559 is Frankrijk verlamd door een burgeroorlog. Daardoor begint het machtsevenwicht op het continent sterk over te hellen naar Spanje.

In 1572 vragen Willem van Oranje en de Staten van Holland en Zeeland, de protestantse Engelsen om hulp. Aan de ene kant wil Elisabeth de toch al gespannen verhou-

ding tussen Engeland en Filips II niet slechter laten worden dan ze al is, aan de andere kant is Elisabeth bang dat de Nederlanden volledig in handen van Spanje zullen vallen en dat ze dan zelf het doelwit zal worden van Spanje.

Ze besluit om voorlopig weinig te ondernemen en alleen af en toe geld te sturen naar de opstandelingen in Holland en Zeeland. De Watergeuzen hadden basissen in Engelse havens waar ze werden gedoogd. In het voorjaar van 1572 ontzegt de koningin de Watergeuzen de toegang tot Engelse havens. De Watergeuzen bezetten op 1 april 1572 Den Briel aan de monding van de Maas.

Alva zoekt toenadering tot Elisabeth. Zij begint zich haar tussenkomst ten gunste van Willem van Oranje te beklagen. De vriendschappelijke betrekkingen worden hersteld door de overeenkomst van Nijmegen (15 maart 1573).

Daar de Staten er nog niet aan toe zijn om alleen het bewind op te nemen, vragen ze in 1576, eerst aan de Franse kroonprins, de hertog van Anjou, daarna aan Elisabeth, om als soeverein op te treden. Geen van beiden is bereid. Ze willen geen officiële vijandschap met Filips II.

Na de Pacificatie van Gent (8 november 1576), waarbij de opstandelingen groter en beter georganiseerd geraken, vraagt Willem de Engelsen opnieuw om steun. Nu de opstand beter georganiseerd lijkt, begint Elisabeth meer te voelen voor Engelse tussenkomst in het conflict.

Op 19 september 1580 aanvaardt de Franse kroonprins, de Hertog Frans van Anjou, zoon van Hendrik II van Frankrijk en Catharina de Medici, beperkte soevereiniteit over de opstandige gewesten. Op 18 augustus 1581 verovert de Hertog Kamerijk (Cambrai) dat al meer dan een jaar door de troepen van Parma wordt belegerd. Op 3 september 1581 verovert hij Chateau Cambresis. De Hertog verlooft zich met Koningin Elisabeth. Via die weg zou Elisabeth ook invloed in Frankrijk en de Nederlanden kunnen krijgen. Maar het blijft bij een verloving. Hij verlaat London op 1 februari 1582 en wordt op 10 februari te Vlissingen door Willem van Oranje op Nederlandse bodem verwelkomd. Van 19

tot 22 februari wordt hij met heel veel feestelijkheden en eerbetoon te Antwerpen onthaald. Hij wordt er door de Staten-Generaal tot Hertog van Brabant en graaf van Vlaanderen benoemd. Zijn bewind in de opstandige gewesten is echter weinig succesvol. Anjou wil totale zeggenschap krijgen van de Staten. Hij beraamt een greep naar de macht en begint in de aan de hem toevertrouwde steden systematisch de bestaande troepen door Franse bezettingslegers te vervangen. Op 17 januari 1583 probeert hij Antwerpen te veroveren, maar dat mislukt. Ook andere steden slagen er nu in de Fransen buiten te werken. In Oostende worden de Franse manschappen ontwapend, opgesloten in de kerk en vervolgens naar Calais gevaren. Juli 1583 herovert Farnese Duinkerke. Anjou verlaat de Nederlanden. Hij overlijdt op 10 juni 1584.

In 1585, volledig omcirkeld door het Spaanse leger en beroofd van hun leider Willem van Oranje, bieden Zeeland, Utrecht en Friesland wanhopig de soevereiniteit van hun provincies aan, eerst aan Hendrik III van Frankrijk die weigert, daarna aan Elisabeth I.

Elisabeth I vreest een totale Spaanse overheersing van de Nederlanden. Dat zou wel eens kunnen eindigen in een veroveringsaanval op Engeland. Temeer dat er tegelijk een verregaande toenadering is tussen Spanje en de Katholieke Liga in Frankrijk waarbij Filips belooft de Liga te financieren (Verdrag van Joinville, 1584).

Elisabeth besluit de opstandelingen openlijk te steunen met geld, manschappen en leiderschap. De steun zal zo gedoseerd worden dat de opstandelingen voldoende weerstand kunnen bieden. Dit is een keerpunt, voor het eerst wordt Elisabeth I direct betrokken.

Het Verdrag tussen Elisabeth en de Nederlanden wordt getekend op 20 augustus 1585, dus direct na de val van Antwerpen. Het wordt het Verdrag van Nonsucht genoemd naar het riant (non such = zonder gelijke) paleis van Hendrik VIII te Surrey, waar het verdrag ondertekend wordt. (Een barones heeft het paleis in 1682 laten afbreken om haar speelschulden te kunnen betalen...). Engeland belooft 5000 man voetvolk, 1000

paarden, en een jaarlijks voorschot van 126000£ (600.000 gulden). Dit is een aanzienlijk bedrag, nl een kwart van de totale kosten van het leger van de Republiek, of bijna de helft van de jaarinkomsten van de koningin. Alle bedragen en kosten dienen terugbetaald binnen de vijf jaar na het herstel van de vrede.

Als onderpand voor de terugbetaling zullen Vlissingen, het strategisch gelegen fort Rammekens en Den Briel geleid worden door Engelse gouverneurs, benoemd door de Koningin en goedgekeurd door de Staten, en er zullen Engelse troepen worden geleverd. Daarmee beheerst ze de monding van Schelde, Rijn en Maas. Het loon van de Gouverneur en de soldij van de soldaten is op kosten van de Republiek. Het onderpand blijft tot alle bedragen volledig zijn terugbetaald.

Verder krijgt de Koningin ruime invloed door 2 zetels in de Raad van State, een orgaan dat een sleutelrol moet gaan spelen in de politieke organisatie van de rebellerende gewesten.

Een Engelsman wordt Gouverneur-Generaal (in feite opvolger van Willem van Oranje) en krijgt dus autoriteit over het Staatse leger.

In het voorlopig verdrag van 2 augustus 1585 worden Oostende en Sluis vermeld als pandsteden, maar niet in het finaal verdrag. De prioriteit ligt nu ondermeer in het afsluiten van de Scheldemonding en dus van Antwerpen.

In de praktijk zal Oostende als pandstad behandeld worden. Van 1587 tot 1599 zal Oostende verschillende Engelse militaire gouverneurs kennen en bestaat het garnizoen er volledig of gedeeltelijk uit Engelse troepen. Was er een geheim akkoord?

De eerste Gouverneur-Generaal die Elisabeth naar de Nederlanden stuurt is Robert Dudley, de Earl of Leicester. Hij arriveert in december 1585 met vijfduizend Engelse soldaten. De Earl blijkt snel incompetent. Hij heeft weinig militair leiderschap en dus leveren zijn campagnes weinig resultaat. Op 12 oktober 1586 komt Zutphen in Spaanse handen. Op 5 augustus 1587 komt de strategisch belangrijke haven Sluis terug in Spaanse handen. Door de val van Sluis in 1587 is in Vlaanderen

alleen Oostende nog in Staatse handen. De Staatsen zijn dan ook snel diep ontgoocheld over de alliantie. Leicester verlaat de Nederlanden op 17 december 1587 en wordt opgevolgd door Lord Willoughby. Deze laatste wordt aangesteld als stadhouder van de Koningin voor de plaatsen die haar in pand zijn gegeven.

Na de ervaring met Leicester heroriënteert de Staatse leiding zijn politiek. Vooraleer de Engelsen het goed en wel beseffen is landsadvocaat Oldenbarnevelt al begonnen met de uitholling van de Raad van State vooral door de Raad te reduceren tot een uitvoerend orgaan van de Staten-Generaal. De Staatse leiding wil zelf terug het initiatief nemen en de provinciën naar een volledige onafhankelijke staat leiden onder soevereiniteit van de Staten-Generaal. Strategische en tactische beslissingen worden nu grotendeels door de Staatse leiders genomen, namelijk door Maurits van Nassau, tweede zoon van Willem van Oranje, Stadhouder van Holland en Zeeland, leider van militaire operaties te velde, en Johan van Oldenbarnevelt, de echte politieke leider.

De Engelsen krijgen nu te doen met een onafhankelijke geallieerde waarvan de doelen niet noodzakelijk samenvallen met de hunne. De onafhankelijkheid van de Staten wordt door de Engelsen gemakkelijk aanvaard. Ze zijn bereid om het militaire initiatief aan de Nederlanders over te laten en hun troepen te laten gebruiken voor campagnes gepland en uitgevoerd door de Nederlanders. Als tegengewicht behouden ze het recht om Engelse soldaten in te zetten voor campagnes in Frankrijk, Spanje of Ierland en daarenboven hulp te krijgen van de Nederlandse vloot in de campagne tegen Spanje.

Sir Francis Vere (1560-1609), soldaat van edel huize, begint zijn loopbaan in de Nederlanden in 1586, als soldaat in dienst van het Engelse expeditieleger van Leicester. In de lente van 1587 komt hij in het Oostends garnizoen terecht. Commander Willoughby verlaat de Nederlanden in de lente van 1589. In 1590 vervangt Vere ad-interim zijn oom Lord Willoughby als Overste-Generaal van het Engels regiment.

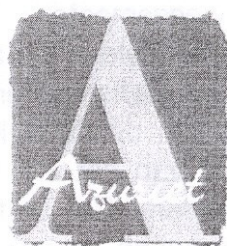
Vere wint het vertrouwen van Maurits en neemt deel aan tal van militaire operaties, vb te Bommel (juli 1589), Breda (maart 1590), Zutphen (juni 1591), Steenwyck (juni 1592), Coeverden (sept 1592), Geertruidenberg (juni 1593), Turnhout (januari 1597). In 1598 wordt Vere gouverneur van Den Briel.

(wordt vervolgd)

GENIET MET AZURIET!

Reisbureau voor alle touroperators, vlieg-, trein-, bootticketten.

*Waar service en dienstbaarheid
geen ijdel woord is!*

REIZEN

Torhoutsesteenweg 449

Hoek Kastanjelaan

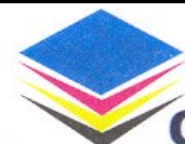
8400 Oostende

Tel. 059 51 49 51

Openingsuren

*Maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en
vrijdag: 9 tot 12 en 14 tot 18 uur.*

Zaterdag: 9.30 tot 12 uur.

Grafisch Bedrijf
LAMMAING BVBA
Wij geven vorm aan uw identiteit.

Industriezone 2
Zandvoordeschorredijkstr., 14
8400 Oostende
T.059 70 71 23
F.059 80 45 79
print@lammaing.com
www.lammaing.com

HISTORIE VAN "DE BOKS" IN BELGIË EN OOSTENDE TOT 1962 (slot)

Dirk Beirens

Flandria Boxing Club telde echter nog een heleboel andere talentvolle bokkers (1). Zo was er All Gerard (echte naam Gerard Allary, 1918-1987), de 'evenknie en oefenmaat van Sys' en de jongste van vier boksende broers. Hij werkte bij de Regie voor Maritiem Transport (RMT) en was nagenoeg onklopbaar als amateur. Als zwaargewicht beroepsbokser betwistte hij dan weer kampen op Europees niveau.

Roger Barbary (1916-1940) werkte bij de Oostendse coöperatieve SEO en begon in 1933 te boksen.

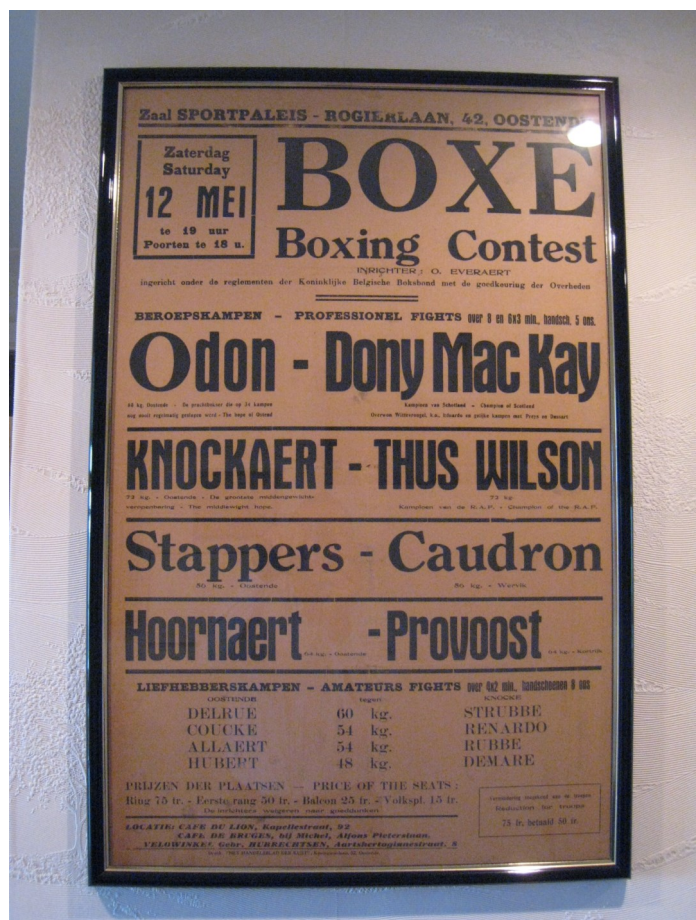
Van zijn 40 kampen bij de amateurs verloor hij er maar drie, van zijn 36 beroepskampen slechts vier. Hij was een technisch sterke, stijlrijke en karaktervolle vuistschermer, die op Europees niveau kon boksen. Als opgeroepen militair werd hij echter bij de terugtrekking van het Belgische leger in 1940 dodelijk gewond.

Maurice Coucke (°1926) begon te boksen in 1942. Hij won al zijn wedstrijden bij de amateurs en bleef nagenoeg ongeslagen in zijn 23 beroepskampen. Hij werd kampioen der beide Vlaanderen in de pluimgewichtsklasse.

René Knockaert (°1923), zoon van een melkboer uit de Timmermanstraat in het Oostendse Westerkwartier, had de bijnaam 'knokker' niet alleen te danken aan zijn naam, maar ook aan zijn uitzonderlijk harde vuisten. Volgens de goedlachse René verkreeg hij die door het trekken aan de spenen van de koeien. Een en ander belette echter niet dat hij een hand brak op twee plaatsen. Tijdens de oorlog was hij boksliefhebber en daarom mocht hij in België blijven. Zijn carrière als beroepsbokser begon hij in 1945 en hij beëindigde zijn bokkersloopbaan in 1951. Deze oersterke, vriendelijke bokser kampte bij de middengewichten en verloor slechts drie van zijn 42 wedstrijden bij de amateurs. Bij de beroepsbokkers won hij 30 van de 48 kampen. Samen met zijn vrouw baatte hij daarna manège Derby in Middelkerke en restaurant Nelson in Westende-Bad uit. In dat laatste etablissement kwamen in 1984

heel wat oude gloriën met hun mentor Vanhaverbeke samen. Odon Dryepont (1925-2006) won al zijn liefhebberswedstrijden, op één na. Hij bokste eerst als verdegewicht, vervolgens als lichtgewicht en ten slotte als welter en verloor slechts 14 van zijn 106 beroepskampen.

Maurice Robensijn was dan weer een prachtig gebouwde zwaargewicht, intelligent en volgzzaam. Hij was daarnaast niet alleen erg beweeglijk en lichtgevoelig, maar hij kon tevens ook krachtig stoten. Hij won 41 van zijn 57 beroepskampen. Net zoals All Gerard had hij pech dat Karel Sys in zijn categorie in dezelfde

periode bokste. Door een ernstig knieletsel kwam er een voortijdig einde aan zijn carrière. René Debreux (1930-2005) is de zoon van hotelier-romanschrijver Gaston Duribreux. Hij betwistte 48 kampen bij de amateurs en leverde bij Theo 20 beroepskampen. René was erg beweeglijk en stijlrijk en een karaktervol bokser. Later bleef hij in Parijs waar hij met de top van de toenmalige Franse boksers trainde, o.a. met de broers Famechon, Europese kampioenen. Ook vocht hij in een aantal niet-geregistreerde kampen. Nadat hij terugkeerde, bokste René nog een twintigtal beroepskampen, verscheidene in Wallonië en op nationaal niveau bij manager Twisselman.

Het einde van de Oostendse bokssport?

Over het einde van de Oostendse bokssport hebben in de loop der tijden verscheidene mensen uitspraken gedaan. In 1953 verscheen er een artikelenreeks in *De Zeewacht* (2) over de breuk tussen Theo Vanhaverbeke en Karel Sys (3). De plaatselijke dagbladschrijver 'Gerard' zag de toekomst van de Oostendse bokssport daardoor heel somber in. Hadden beide hoofdrolspelers nog kunnen samenwerken, zo meende hij, dan hadden ook andere boksers zoals een 'Odon, Verburch, Debreux, Mombert en anderen' een contract kunnen krijgen en aan de topbokser een goede leermeester en oefenpartner gehad.

Ook Vanhaverbeke zelf heeft wel eens vraagtekens geplaatst bij de toekomst van de bokssport in de Stad aan Zee. Oostende beschouwde hij na de laatste oorlog als een moeilijke stad om bokswedstrijden, vaak geafficheerd als 'boksfeesten', te organiseren. Vooral tijdens het zomerseizoen waren inwoners en toeristen namelijk zó verwend door de vele ontspanningsmogelijkheden dat hun belangstelling voor het boksen taande. In 1961 vroeg reporter 'Serola' Theo Vanhaverbeke op de man af hoe het kwam dat de bokssport vooral in Vlaanderen achteruitboerde (4).

Vanhaverbeke antwoordde dat 'de meeste boksers reeds willen "zijn" zonder te worden.... Vroeger sloeg men tweemaal zoveel kampen als nu alvorens beroepsbokser te worden.' Ook het onmiddellijke geldgewin en de keuze van de jeugd voor het gemakkelijke leventje (bioscoop, dan-

cing,...) gaf hij als redenen voor de achteruitgang op.

Volgens enkele door mij geïnterviewde oud-boksers, ten slotte, is de sport vooral sterk achteruitgegaan toen de welvaart zijn intrede deed. Je moest er wat voor over hebben om je in te zetten voor oefensessies met koordspringen, schaduwboksen, lopen, oefenen met hoofdbescherming,... Publiek was er genoeg maar er was een gebrek aan goede boksers en... aan grote namen.

Noten

1. Deze profielbeschrijvingen zijn voornamelijk gebaseerd op Theo Vanhaverbeke's memoires 'Duizend gongslagen met Karel Sys en de besten'.
2. Gerard, 'Theo Vanhaverbeke, schep.per van het kunstgewrocht, contra Karel Sys, of de zuivere waarheid over een zware, tragische brok Oostends sportleven, zoals ze maar door weinigen gekend is.' In: *De Zeewacht*, 1953 (13/02, 20/02, 27/02).
3. Tussen Theo Vanhaverbeke en Karel Sys kwam het tot een breuk die uitliep op een rechtszaak die zijn beslag kreeg in 1953.
4. SEROLA, 'Vlaanderen heeft Sys vermoord!'. In: *Ostend Flash*, jaargang 4, nummer 12, 1961, p. 38-39.

IK WAS IN HET FORT NAPOLEON

Maria Vieren

Op 20 februari 2011 werd in het Fort Napoleon de PRIJS CULTUUR-RAAD 2010 uitgereikt aan de heer Jean-Pierre Falise. Het was de Oostendse Gidsenkring Lange Nelle die de heer Falise, voorzitter van de Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring "De Plate", had voorgedragen voor deze illustere en glansvolle prijs.

Ter plaatse vernam ik dat het de tweeëntwintigste (22) keer was dat deze prijs werd toegekend. De Oostendse Gidsenkring Lange Nelle is officieel van start gegaan op 1 januari 1989. Dat is tweeëntwintig (22) jaar geleden.

Ik was aanwezig op de Algemene Vergadering van de Cultuurraad op donderdag

23 december 2010. Tijdens deze vergadering werd overgegaan tot de verkiezing Prijs Cultuurraad 2010. Er waren vier (2+2) kandidaten en om verkozen te worden moest de kandidaat de helft plus één van de stemmen krijgen. Er waren tweeëntwintig stemgerechtigden zo dat de kandidaat eenentwintig plus één (22) stemmen op zijn naam moest kunnen schrijven. Onze kandidaat is verkozen op 23 december 2010 met 23 stemmen.

Is dat nu niet spijtig dat de prijs niet werd uitgereikt op de tweeëntwintigste van de maand of is de twintigste van de tweede maand toch een goede datum.

MORDAN

NATUURVLEES DOBBELAERE
Christinastraat 69 - 8400 OOSTENDE

Tel. 059/50 52 45 - Fax: 059/50 07 85

e-mail: denatuurwinkelmordan@skynet.be

(400 m² verkoopsruimte)

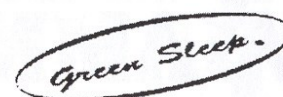
Openingsuren: 9.00 H. - 18.30 H.
Ook op zaterdag. Zondag gesloten

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

GREEN SLEEP

100% "NATUURLIJK"
SLAAPCOMFORT
(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.

Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)

Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

De Aïsja moskee in Oostende

De nieuwe moskee in het Westerkwartier aan het Concienceplein

Lieve Ternier

Er was al een moskee in de Romestraat, in een rijhuis, maar die was te klein en niet toegankelijk voor vrouwen.

Nathalie Van Acker, een Oostendse opgegroeid in de Spaarzaamheidsstraat (en een oud-leerlinge van mij), maar ondertussen bekeerd tot de islam, wou deze nood lenigen. Samen met haar man Hamdy Mohammed Hafez is ze best trots op hun verwezenlijking. In de Honoré Borgerstraat konden ze het pand, dat ooit van Superconfex, was, en enkele garages kopen. Het winkelpand had 2 ingangen, ooit voor klanten en leveranciers, nu één apart voor mannen en vrouwen.

(mannen Concienceplein, vrouwen H. Borgerstraat)

Als naam werd gekozen voor Aïsjamoskee, naar Aïsja, één van de vrouwen van Mohammed.

Het geheel heeft niks van een traditionale moskee zoals we als toerist als eens bezochten in Marokko of Turkije. Het is een aangepaste grote winkelruimte.

Op 19 januari 2011 ging de moskee open. Behalve dat de gelovigen er 5 keer per dag kunnen bidden worden er in het weekend ook lessen Arabisch en koranlessen gegeven. Die zijn ook toegankelijk voor niet-moslims. Want de moskee wil van meet af aan een opendeur politiek voeren.

Voor je de ruimte betreedt, moet je wel, zoals overal ter wereld in moskees, je schoenen uitdoen. Dat is vooral omdat de ruimte belegd is met tapijt.

De moskee bestaat uit 2 grote ruimtes, de grootste voor een 400 tot 500 mannen, de kleinere voor een 100 tot 200 vrouwen.

Traditioneel gaan vrouwen minder naar de moskee, volgens de islam kunnen zij evengoed thuis bij de kinderen hun gebed doen. Maar Allah heeft wel meer waardering voor een gebed in de moskee. Meegenomen is dat de vele islamitische vrouwen in Oostende die voordien amper contact hadden, elkaar nu in de moskee ontmoeten en ze brengen hun kinderen mee, wat voor de opvolging zorgt. Alhoewel, hun deelname blijkt meestal beperkt tot het vrijdagnamiddaggebed.

De moskeeruimtes

In de mannenruimte is een mihrab of ge-

bedsnis ingericht in de qiblamuur, die gericht is naar Mekka. De mihrab bestaat uit twee zuilen die een boog dragen. De imam gebruikt de mihrab om tijdens de salat voor te gaan in het gebed. In de Aïsjamoskee werken 2 imams, een Egyptenaar en een Syriër. Zij moeten dit zien te combineren met hun baan.

De echtgenoot van Nathalie Van Acker is zelfstandige, en kan zich hierdoor engageren om de moskee elke dag voor de 5 gebedsmomenten te openen. Voor het gebed moeten moslims zich ritueel wassen. De wasruimtes zijn ook afzonderlijk voor mannen en voor vrouwen.

Het gebed

Voor de salat, de 5 rituele gebedsmomenten per dag, zijn vaste tijdvakken vastgesteld, gebaseerd op de positie van de zon (zonsopgang, hoogste punt en dergelijke). Hierdoor variëren de gebedstijden per plaats. Van oudsher werd de nis voor het versterken van het geluid gebruikt om de aanwezigen synchron te laten bidden. *Salat* komt niet geheel overeen met de westerse betekenis van het woord *gebed*. De salat is bedoeld om God te eren en te danken.

De namen van de vijf dagelijkse gebeden (en tevens van de tijdstippen) zijn: 1/ Fajr (dageraad), 2/ Dhuhr (middag, net na het hoogste punt van de zon), 3 Maghrib (zonsondergang of avond), 4 Isha (nacht)

Op gewone dagen zijn er niet zoveel gelovigen die in de moskee komen bidden, soms een 10-tal mannen en enkele vrouwen, maar op vrijdagen en feestdagen loopt het wel vol.

De gebeden gebeuren in het Arabisch, de vrouwen kunnen via de micro het gebeuren in hun ruimte volgen. Omdat jongeren en vrouwen het Arabisch vaak niet beheersen worden in het weekend lessen Arabisch gegeven. De commentaren op de koran gebeuren in het Nederlands. Gebedsmomenten zijn vrij toegankelijk,

ook voor niet-moslims, als zij discreet, respectvol en stil achteraan in de ruimte op een stoel gaan zitten. Gebruik wel de juiste ingang.

Ernaast is een preekstoel voor de preek na het vrijdaggebed (van 13 tot 14 u) . Rondom staan kastjes met korans in diverse talen, want de islamitische gemeenschap in Oostende omvat veel nationaliteiten. Bovenaan staan rondom in zwarte cirkels de 100 namen van Allah.

Toekomst

De moskee is momenteel niet erkend door de overheid en dus niet gesubsidieerd. Ze bestaat dank zij giften en vrijwilligerswerk. Het tapijt bijv. is een gift uit Egypte, gelovigen doneren tijdens het vrijdaggebed voor verwarming, elektriciteit en grondbelastingen. Eens een moskee in Vlaanderen wordt erkend, kan ze rekenen op provinciale subsidies.

De moskee heeft een merkwaardig verbodsbordje: je mag er niet slapen ! Op die

manier willen ze vermijden dat daklozen hun ruimtes zouden inpalmen, wat in de Jamia Islamia moskee in de Romestraat wel gebeurde. Momenteel is de enige erkende moskee in Oostende in de Romestraat gesloten, wegens onderhoudswerken.

Van de bouw van een minaret op de moskee is hoegenaamd geen sprake. Wellicht zouden ze hiervoor zelfs geen bouwvergunning kunnen krijgen. Bovendien is het oproepen voor het gebed een beetje uit de tijd nu er betrouwbare horloges bestaan en GSM's met een wekker-functie.

**PRINTEN – PLOTTEN
KOPIEREN – DIGITALISEREN
INBINDEN – LAMINEREN
KANTOORARTIKELEN
STEMPELS – GRAVEERPLATEN**

REPRODUX

Heilig Hartlaan 13
8400 OOSTENDE
Tel. 059/70.16.12
Fax 059/80.66.57
e-mail: reprodex@telenet.be
www.reprodex.be

Het Odyssee van het goud van de

Nationale Bank van België

Raphaël Plasschaert

Geld is het wettelijk ruilmiddel voor de betaling van geleverde goederen of ontvangen diensten. Tot 1971 rustte de effectieve waarde van het Belgisch geld theoretisch op de commerciële tegenwaarde van een hoeveelheid goud. In principe waren de bankbiljetten uitwisselbaar in de Nationale Bank (NBB) tegen een bepaalde hoeveelheid van het edel metaal, de zgn. pariteit. Het was dan ook voor de NBB een hoofdplicht om er voor te zorgen dat er steeds voldoende edelmetaal veilig opgeslagen was om de waarde en de wisselbaarheid van de nationale munt te vrijwaren

De officiële goudpariteit verschilde van land tot land en kon door ieder staat ook autonoom gewijzigd worden. Dit leidde, vooral tijdens de grote economische crisis van de dertiger jaren van de vorige eeuw, in meerdere landen herhaaldelijk tot grote monetaire problemen. Daarom werd, in 1944, de waarde van 44 nationale valuta's gekoppeld aan de waarde van de dollar en de dollar op zijn beurt aan het goud tegen de vaste pariteit van 35 dollar per ons (28,35gram) edelmetaal. Dit systeem werd opgegeven in 1971 en sindsdien wordt de waarde van een nationale munt feitelijk bepaald door de internationale monetaire markten. Tot 1971 bleef de goudvoorraad van de NBB de officiële waarborg voor het Belgisch geld dat in omloop was. Na 1971 bleef deze goudreserve een belangrijke element voor de internationale waarde van onze munt en meteen ook de belangrijkste officiële valutareserve. Sinds de invoering van de euro (2002) blijft de nationale goudreserve een belangrijk element voor de stabiliteit van de Europese munt. Daarom heeft de Bank de taak om, bij het uitbreken van een internationaal conflict, haar goudreserve in veiligheid te brengen. Dit is, voor ons land, gebeurd bij het uitbreken van de eerste én van de tweede oorlog.

Toen, in juli 1914, het uitbreken van een wereldoorlog zeer acuut werd, werd door de regering en de NBB beslist dat de nationale bankbiljetten niet meer tegen edelme-

taal omwisselbaar waren. Toen, op 4 augustus 1914, de Duitse troepen België binnenvielen had de Bank reeds de drukplaten van de biljetten én de reserve aan edelmetaal via de haven van Antwerpen overgebracht naar Londen en ze daar opgeborgen in de kelders van de Bank of England. De kasvoorraden en de inhoud van de kluisen in de agentschappen van de NBB van de ingenomen steden werden door de bezetter opgeëist. Het agentschap Oostende slaagde er wel in haar kasvoorraad en kluisinhoud mee te nemen naar De Panne waarheen het tijdig overgebracht werd en als agentschap van het "Vrije België" verbleef tot aan de wapenstilstand. Na de oorlog werden de waarden, opgestapeld in Londen, naar Brussel teruggebracht. De monetaire waarden die door de Duitsers waren aangeslagen, werden op de lijst van de oorlogschade geplaatst.

Het uitbreken van de tweede wereldoorlog was niet onverwacht en ook niet plots. Vanaf 1934 werden internationale verdragen geschonden. In 1938 had Duitsland was zowat gans Centraal-Europa in haar macht genomen en sindsdien was er in Europa een gewapende vrede. Maar reeds tijdig had de NBB maatregelen getroffen om haar goud- en deviezenreserves, in geval van oorlog, tijdig in het buitenland in veiligheid te brengen. Reeds in 1933 werd gestart met het opbergen van de goudstaven in kisten. Stilaan werd ook gestart met de gedeeltelijke overheveling van de goudvoorraad naar de agentschappen in het westen van het land waardoor de sterke en ruime kelder van het agentschap Oostende stilaan veranderde in een depot van een deel van de nationale rijkdom. Tevens werd, op besluit van de regering, een klein vrachtschip gebouwd met Oostende als thuishaven om in geval van nood, de goud- en deviezenreserves via Oostende in veiligheid te brengen. Eind december 1938, toen de oorlogsbedreiging steeds acuter werd, had de Bank een programma uitgewerkt voor een geografische spreiding

van de goudvoorraad in het buitenland. Met toestemming van de regering werd 1/3 van de goudvoorraad naar Engeland en 1/3 naar de VS en Canada overgebracht. 1/3 bleef in België om te voldoen aan de wettelijke dekkingsverplichtingen van de bankbiljetten. Op 8 mei 1939 was dit programma van geografische verdeling van de goudreserves uitgevoerd. Ook in deze periode werd een goudreserve, aanwezig in Belgisch Kongo, in veiligheid gebracht in Zuid-Afrika.

In september 1939 werd het nog in het land resterend goud samengebracht in de kelder van het agentschap te Oostende. Omdat de internationale spanning nog toenam beslisten de minister van Financiën Camille Gutt en gouverneur van de NBB Georges Janssen het goud over te brengen naar Frankrijk en het daar toe te vertrouwen aan de Banque de France (BdF). Wegens transportmoeilijkheden was het overbrengen naar een ander land onmogelijk. In twee transporten werd het goud vanuit de kelder in de Kaaistraat, onder toezicht van personeel van de NBB, per spoor van Oostende via Bergen en Parijs naar Bordeaux gebracht waar het werd opgeborgen in de kelders van het agentschap van de BdF in Bordeaux en in Libourne. Maar een meereizend directielid van de NBB had onderweg een ontvangstbewijs van de kostbare lading laten ondertekenen door een gevolmacht vertegenwoordiger van de BdF. .

Bij de inval van de Duitse troepen op 10 mei 1940 werd de kleine hoeveelheid goud dat nog in de kelder van de NBB te Brussel lag, onmiddellijk naar Frankrijk verzonden. Kasvoorraden van de agentschappen werden, zoveel als mogelijk, in Oostende verzameld en nog tijdig per schip in Londen in veiligheid gebracht. Op 17 mei verzamelde het directiecomité van de NBB een laatste maal op onbezet Belgisch grondgebied in Oostende; nadien vertrokken de leden naar Frankrijk, in het kielzog van de nationale regering, de regering Pierlot. Op 20 mei werd de wapenstilstand tussen België en Duitsland gesloten.

Medio mei 1940 bedroeg het depot van Belgisch fijn goud in de BdF 234,4 ton. Een deel ervan werd overgemaakt aan de BdF om de omwisseling te betalen van Belgische bank-biljetten tegen Franse dit voor de Belgische vluchtelingen in Frankrijk. Uiteindelijk bedroeg het Belgisch depot nog 198,4 ton fijn goud, verdeeld over 4944 kisten. Opgejaagd door de snelle opmars van de Duitse troepen beslisten de Belgische monetaire autoriteiten om dit goud naar de Federal reserve Bank van New-York te sturen. De BdF werd met deze opdracht belast. Maar de overeenkomst voorzag ook de mogelijkheid van een andere bestemming indien, omwille van veiligheidsoverwegingen, New-York niet meer bereikbaar zou zijn.

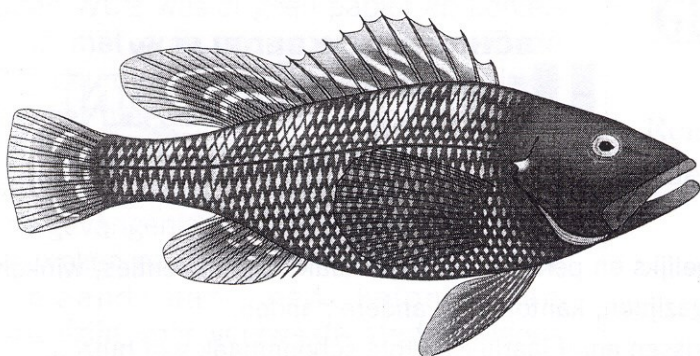
(wordt vervolgd)

ZEEVIS GROOT- EN KLEINHANDEL

***Van Haudt Patrick -
Van de Wynckel Christa***

Vismijn 107 - 8400 Oostende
Delphin Depuydtstraat 8 - 8470 Gistel
Tel. Vismijn (059) 32 19 95 - Fax (059) 33 19 95

OPENINGSUREN

Maandag - Dinsdag - Woensdag	8 - 16u
Donderdag:	8 - 13u
Vrijdag:	8 - 16u
Zaterdag:	8 - 13u
Zondag:	Sluitingsdag
Op feestdagen open tot de middag	